

2. dějství - Tržiště

II. I.

Čeněk se ocitl ve světě pod filosofií. Je na Tržišti – na bizarním, hektickém místě, plném prazvláštních věcí, o nichž nelze dost dobře vypovědět, co jsou vlastně zač. Scéna sestává ze třech lavic, které jsou nyní stánky. Vpravo od nich je oltář s posvátnou knihou *Bibluch*. Po tržišti korzují přemnozí efektové; podivně odění, mohutně líčení, masky nosící, brebentící obyvatelé světa pod filosofií. Kdo z nich dokončí svou práci na scéně, plynule přejde do role návštěvníka trhu, prohlíží si zboží, hádá se s prodávajícími, posléze zmizí ze scény. Na scéně zůstanou jen Trhovci u stánků (Trhovec 1 je nejvíc vpravo, vedle něj je dvojka, ještě vedle trojka), Procházející dáma se svým Doprovodem a dva modličové, kteří se modlí k *Bibluchovi*. Tito dva se budou modlit dlouho, nechť si pro ten účel připraví nějaká cyklická synchronizovaná gesta. Mohou kolem *Biblucha* chvíli tančit, klanět se mu, klečet před ním na kolenou, jen ho proboha nesmějí číst.

Čeněk čumí jak činčila, popojde od zrcadla vpřed. Proběhnou kolem něj poslední Efektové, div jej nesrazí k zemi.

Trhovec 1: „Existenciály na prodej! Čerstvé existenciály!“

Trhovec 2 (*hned naváže, ani jej nenechá domluvit*): „Lanýžové paštičky! Stoprocentně smrtelné!“

Zleva přichází Kramář, Čeněk mu uhýbá. Kramář se mýjí s Dámou a jejím Dobrovodem, kteří jdou naopak zprava doleva.

Kramář: „Druhé názory! Druhé názory na všechno!“ *načež zmizí na pravé straně jeviště.*

Trhovec 3: „Já nic neprodávám! Nemám lautr vůbec nic na prodej!“ *K Dámě a Doprovodu* „Přesvědčte se, madam!“

Procházející Dáma s Doprovodem přejdou k Trhovci a prohlédnou si prázdnou lavici. Zprava mezitím přijde Hadí muž, který se potutelně drží v pravé zadní části a bedlivě sleduje dění. Trhovec 3 se s Trhovcem 2 začnou beze slov bavit, ukazovat si své zboží.

Procházející dáma (*uznale*): „Věru, vůbec nic neprodáváte.“ *Přejdou dopředu, projdou kolem Čeňka, který je konsternovaně následuje. Dáma promluví ke svému Doprovodu* „Ten dobrý muž je proslulý ve svém oboru...“

Doprovod Procházející dámy způsobně pokývne hlavou. Oba dva si všimnou Čeňka, pohlédnou na něj jak na největší spodinu, změří si je od hlavy k patě, pohrdlivě si odfrknou a projdou kolem něj s hlavou ostentativně odvrácenou. Jak odcházejí, zprava přichází Buřič a chvíli za ním Kupující, který míří ke stánkům, jež si prohlíží, než Buřič dobouří.

Buřič (*začne bouřit sotva vyleze na scénu*): „Spaste své životy! Nevěřte Kréťanům! Všichni Kréťané jsou žháři! Jsou to žháři!“

Buřič odchází bouřit pryč ze scény, pár kroků se za ním táhne Čeněk, který pořád neví, která bije. Na konci scény se Čeněk zastaví.

Kupující (k Trhovci 1): „Dobrý muži, jsou ty existenciály opravdu tak čerstvé?“

Trhovec 1: „Jak by ne, vždyť jsou zítřejší!“

Kupující: „No, nevím, tahle je nějaká zelená...“

Pansky uražen odchází pryč, Trhovec 1 za ním dělá obscénní gesta. Čeněk nevěřičně hledí na scénu, popojde si zase víc doprostřed, pronásledován Hadím mužem, který mezitím obešel scénu zezadu.

Hadí muž (přikrade se k Čeňkovi): „Psssst!“ *Načež se k němu Čeněk vylekaně otočí „Ráčil by pán ssssofissmata?“ rozhrnuje svůj kabát, ukazuje své ilegální zboží. Zleva přichází Kupující ve škrabošce, prohlíží si zboží.*

Čeněk (neví, jestli by třeba nebylo lepší se na místě zbláznit): „Ani ne, díky.“

Hadí muž (zlostně): „Ssssss!“ *Zahalí se do svého pláště a pozpátku odcouvá vlevo ze scény tak, že by mu to mohl závidět i fantom opery.*

Trhovec 2: „Occamova břitva! Humova vidlička! Kompletní filosofický příbor!“

Trhovec 1: „Vrženost! Časovost! Úzkost! Zvláště žádaná v dnešních dnech!“

Trhovec 3 (stejně slavnostně jak jeho dva kolegové): „Nic, prostě!“

Kupující ve škrabošce (Trhovci 2, nenuceně, jak kdyby si kupoval pytel čočky): „Mohl bych prosit o vaši identitu?“

Trhovec 2: „Ale jistě, tu ji máte!“

Kupující ve škrabošce dá Trhovci 2 svou škrabošku, on mu naopak dá svůj čepec, vymění si místa. Kupující ve škrabošce je teď Trhovec 2 a naopak. Čeněk transakci přihlíží, je jak v Jiříkově vidění.

Trhovec 2: „Cogito v karamelu! Na špejli!“

Kupující ve škrabošce (úkosem k Čeňkovi): „U něho nekupujte, ten chlap je bídák...“

Kupující ve škrabošce, blahé paměti Trhovec 2, mizí vlevo ze scény, míjí se s okázale vpochodovavším Tlachapoudovým zmocněncem, známým též jako Stráž 1. Všichni se na něj bázlivě otočí a mírně přikrčí.

Zmocněnec (napochoduje do první třetiny jeviště, sejme si masu a vyhlašuje do diváků): „Slyšte, slyšte! Z výnosu Jeho Nejvyšší Emanence Tlachapouda I., krále tohoto světa a vůbec pána našeho, se zakazuje používání slov“ *zakázaná slova vyslovuje velmi*

zřetelně „kendel“, „bulatúra“, „roztochoč“ a „jéminkote“. *Dramaticky se odmlčí, dodá:*
„Pod trestem utnutí ruky!“

Zmocněnec si spustí masku do tváře, otočí se na podpatku a okázale odchází, kudy přišel. Vrazí přitom do přicházejícího Šapeličnicka, který se během jeho prohlášení táhne po schodech se svou těžkou krabicí plnou hovadin. Šapeličnick po incidentu hrozí jeho zádům hrozí pěstí.

II. II.

Šapeličnick (*pod vousy*): “Mor aby tě a Tlachapouda taky!”

Trhovec 1: “Á, mistr Šapeličnick s novým zbožím! Pojdte k nám, vážený příteli!”

Trhovec 1 přibíhá k Šapeličnickovi, chápe se jeho rámě a přivádí ho ke svému stánku. Trhovec 2 a 3 také pomáhají, berou jeho krabici a odtáhnou ji k lavici. Všichni tři pomáhají vybalit nesmysly z krabice na Šapeličnickův stůl. Šapeličnick si popojde vpřed a začíná provolávat k divákům. Čeněk si stoupne vedle něj, střídavě se kouká na něj, střídavě do diváků, jako kdyby se snažil zjistit, ke komu mluví. To už jsou zaujati i Modličové, kteří se přestávají Modlit a zvědavě pokukují po Šapeličnickovi.

Šapeličnick: “Ótázky! Ótázky, které si dosud nikdo nepoložil! Buďte originální ve čtverci svých přátel a oslňte je otázkou, kterou dosud nikdo nepoložil!”

Trhovec 3: “Já bych si vzal. Copak máte na skladě?”

Šapeličnick se vrátí za svůj stánek, je obklopen Trhovci a Modliči. Čeněk obchází zprava, zastaví se u Biblucha. Jakmile bude Šapeličnick bezpečně na svém místě, začíná úřadovat. Trhovec 2 se ptá:

Trhovec 2: “Máte něco o smyslu žurtucha?”

Šapeličnick (*hledá, nenachází*): “Je mi líto, příteli, žurtucha už jsem vyprodal...” *Trhovec 2 je evidentně zklamán.*

Modlič 1 (*s nadějí*): “Já sháním něco pro syna k mluveninám...”

Šapeličnick (*s lišáckým zábleskem v očích*): “Možná bych něco měl!“ *obchodnickým tónem* „Ptal se váš syn někdy, co bude po smrti?“

Modlič 1 (*nepřesvědčeně*): “To není moc originální...”

Šapeličnick (*hranatě*): “No to samozřejmě záleží, o jakou smrt se jedná! Přejede ho konězprežka? Tak přejede, no. Ale utonout?! To je úplně jiná záležitost, pane, úplně jiná.” *Sešlé obecenstvo, poučeno, uznale pokyvuje.*

Zatímco je pozornost celého osazenstva tržnice věnována Šapeličnickovi a probíhá rozhovor, Čeněk zůstává sám. Než se Šapeličnick vykecá, musí stihnout ztratit zájem o dějství a nalézt zájem o Bibluch. S kradmým pohledem k Modličům se chápe Biblucha, otevírá ho. Přečte si jakousi pasáž a pohrdlivě - nahlas, nicméně - si odfrkne. V tom z

dav vyletí obviňující ruka Modliče 1.

Modlič 1: “On otevřel Biblucha!”

Mučivě dlouhou chvílí se na jevišti nepohne ani vlas. Čeněk, pomalu a poněkud pozdě, knihu zavře. Čumí na dav jak činčila. Dav čumí jak činčila na něho.

Modlič 2 (*mor jej! bijte ho!*): “Na něěěj!”

Dav se vrhne na Čeňka, srazí ho k zemi, kopají kolem něj, dosmýkají ho dopředu. Musejí stát zády k divákům, aby nebylo moc vidět, co se s Čeňkem děje. Jen Šapeličnick si přejde dopředu doleva a takticky se mračí. Někdo Čeňkovi nacpe do úst kapesník. Chvíli to vypadá, že ho rovnou na zemi umlátí, ale v tom se rozestoupí, Činčila před nimi klečí s roubíkem v ústech a panicky vytřeštěnýma očima. Z davu se oddělí Trhovec 1, který převezme roli inkvizitora. Stoupne si doprostřed, takže všichni stojí v pořadí Šapeličnick - Inkvihovec - Čeněk, za Čeňkem všichni.

Inkvihovec (*prstem ukazuje přímo na Čeňka, deklamuje hlasem Boha ničitele*): “Hohó! znesvětil jsi posvátnou knihu Bibluch, poskvrnil jsi naši víru a nemáš zavázané tkaničky!” *obrací se k divákům* “Jaký je trest za taková provinění?”

Dav (*rytmicky fanaticky skanduje*): “Ei-de-tic-ká re-duk-ce! Ei-de-tic-ká re-duk-ce!”

Inkvihovec jasným gestem přeruší skandování a pokračuje hřmotným hlasem.

Inkvihovec: “Ano, takový je zákon! Nějaká poslední slova před redukcí?” *obrací se na Činčilu, opět jeho směrem bodne prstem*

Čeněk (*s roubíkem v ústech a kroutíce hlavou*): “Huhahuhehmmhu.”

Inkvihovec (*hlas Boha ničitele se kamsi ztratil, teď zní trochu na rozpacích. Drbe se na hlavě*): “Hmmm, zajímavý argument. Vyndejte mu bíkoura.”

Jeden z davu vytáhne Čeňkovi roubík.

Inkvihovec (*netrpělivě, naznačuje rukou*): “Pokračuj.”

Čeněk (*kaje se*): “Nenene, já nic nechtěl znesvětit. Já jsem se chtěl jen podívat, o čem to je. Jen si kousek přečíst...”

Inkvihovec (*rozezleně huláká, úplně mešuge*): “To je jedno, o čem to je! Bibluch se nečte, Bibluch se uctívá!”

Čeněk (*na moment propadne v kritickou úvahu, zvedá se na jedno koleno*): “Ale jak to můžete uctívat, když ani nevíte, co se tam píše?”

Vzápětí toho hořce zalituje.

Inkvihovec (*na pokraji šílenství*): “Slyšeli jste? Je malomyslný. Je to magor! Redukujte ho!”

Dav: "Hurá! Re-duk-ce! Re-duk-ce!"

Dav opět Čeňka obklíčí, chápe se ho, osahává jej, necudné to je, samá ruka a noha trčí odevšad, a lynčuje se. Vpadne do toho Šapeličnick, který se doposud tvářil, že je mu celá záležitost k uzoufání ukradená.

Šapeličnick: "Stop! Nechte toho! Stop!"

Dav se zarazí, ale stále drží Čeňka ve velmi nepřírozené poloze, nejlépe hlavou dolů. Koukají se na Šapeličnicka hloupými pohledy dětí, které rodiče přistihli při krádeži marmelády.

Šapeličnick (kárá): "U všech fousatých filosofů, pusťte ho na zem."

Dav udělá přesně jak bylo řečeno. Bum.

Inkvihovec: "Ale on je zločinec. Znesvětil Biblucha, sám jste to viděl, mistře" *z jeho hlasu je patrná úcta.*

Čeňk se namáhavě sbírá ze země.

Šapeličnick (přejde k Čeňkovi, kouká se, jak se hrabe na nohy): "Ano, ale jak jste sám řekl, tak je také malomyslný. Jistě netušil, co činí." *obrací se k Čeňkovi.* "Vid', " *pauzička* „... idiote?"

Čeňk má jen omezené ponětí o tom, co se kolem děje, tak raději kýve hlavou.

Šapeličnick (vítězoslavně): "Vidíte? Je tak hloupý, že souhlasí." *chytá Čeňka rukou kolem ramen, udělá s ním pár kroků vlevo, Inkvihovec s úctou couvá.* „Vezmu si ho osobně na starost. Beztak potřebuji v krámu nového otroka."

Čeňk celou dobu přikyvuje, u pasáže s otrokem se ale zarazí (čímž se zároveň oba dva zastaví) a vyděšeně se na Šapeličnicka podívá.

Inkvihovec: "Ale, mistře, to přece..."

Šapeličnick (pouští Čeňka nastavuje Inkvihovci dlaně v obranném gestu): "...bude naprosto v pořádku. Dostanete za to ode mne jednu středně originální otázku, jako malou pozornost."

Inkvihovec se mění zpět na Trhovce, lehce se Šapeličnickovi klaní a ustupuje do pozadí scény.

Modlič 1 (spolu s Modličem 2 vystupuje z davu, přechází k Čeňkovi): "Ale Bibluch..."

Šapeličnick (příkře, netrpělivě): "Dost už o tom, můj argument bude rozumný!"

Modlič 2: "Jaký argument?"

Šapeličnick: "Tady jeden mám, kdepak jen..." *hledá po kapsách, přechází přitom k Modličům. Vytahuje kus papíru.* "Aha! Tady máte, to je on." *Modlič 2 argument přijímá, uznale kýve hlavou. Oba Modličové s úctou mizí do pozadí, jako ostatně všichni* "Tak pojď sem, ty duchem slabý." *opět jej chytá kolem ramen, majetnický si jej bere stranou* „A vy ostatní, přijďte zase zítra, budou nové otázky. Přeji všechnytrý den.“

Redukci neukojený dav neochotně poslechne a mizí ze scény. Pouze Trhovec 1 se postaví za stánek nejvíce vlevo, opře se, nuda, rutina, třeba si ze stolu smete nějaké ty drobky.

II. III.

Čeněk (*provinile*): „Za toho ‘Biblucha’ se omlouvám..“

Šapeličnick (*už to dávno pustil ze zřetele, nezájem, přechází zpět za svůj stánek*):
"Biblucha? Co je to Bibluch?"

Čeněk (*zmateně se podívá do hlediště, nejistě, vlastně mu to vysvětluje*): "Dlužím vám své díky, pane. Zachránil jste mi život."

Šapeličnick (*rovná si zboží, mluví spíš mimochodem*): „Život? Ano. Ano, to jsem udělal. Byli by z tebe nadělali invariant. Ale dlužíš mi toho mnohem víc, než své díky, malomyslný chlapče.“

Čeněk (*v neblahé předtuše, otráveně*): „A co to konkrétně bude?“

Šapeličnick (*nekompromisně*): „Zachránil jsem ti život a ten život je teď můj. Můžeš jít, jestli chceš, ale tvůj život zůstává každopádně tady.“

Čeněk: „Vy jste šílený!“

Šapeličnick: „Ne, to tedy nejsem. On je šílený.“ *ukáže na zbyvšího Trhovce, který si zcela nevinně rovná zboží. Po Šapeličnickových slovech vzhledne, dotčen, stylem „co já s tím mám společného“.* *Načež se vrací k tomu být nezbytečnější postavou na jevišti.* „Vidíš? Holý šílenec.“

Čeněk (*o takové hovadiny se nezajímá, popojde si doleva, pryč Šapeličnicka*): „Šílený nebo ne, já tady s vámi nemůžu zůstat! Já musím...“ *zarazí se, přemýšlí, co vlastně musí.*

Šapeličnick (*posměšně*): „Co musíš, hlupáku?“

Čeněk (*dopálí se, bojovně přechází k Šapeličnickově lavici*): „Musím pryč z tohoto blázince! A přestaňte mě pořád urážet, já nejsem hlupák! Já jsem filosof!“

Šapeličnick (*pobaveně, pořád si rovná zboží*): „Filosof? Dneska je každý filosof. A kam bys chtěl jít, filosofe?“

Čeněk (*vrazí ruce do kapes, trucovitě, nastavuje Šapeličnickovi záda*): „Domů! Tam to dává smysl, většinou...“

Šapeličnick (*s ironickou líbezností*): „Ano? A kudy to je, domů?“

Čeněk, kterému je to zdánlivě přece samozřejmé, popojde několik rázných kroků doleva. Zastaví se, ohlédne se na druhou stranu, popojde pár podstatně méně jistých kroků doprava. Pohlédne doleva. Pohlédne doprava. Na tváři mu vzrůstá panika.

Šapeličnick (*vysmívá se*): „Filosof, opravdu. Jak bys chtěl jít domů, když nevíš, kde jsi, hlupáku?“ *rychle se opraví* „Totiž pitomče. Totiž... jak se tedy jmenuješ, chlapče?“

Čeněk (*trucovitě*): „Já jsem magistretmagistretbakalář Čeněk Činčila, diplomovaný specialista.“

Šapeličnick (*zvažuje*): „To máš věru dlouhé jméno. Budu ti říkat Magistr-ete.“

Čeněk (*s rostoucím zoufalstvím, začíná naléhavě, u piva už je téměř v slzách*): „Já se ale musím dostat domů! Musím napsat článek a... a musím jít na pivo! Pane, řekněte mi, kde jsem a jak se dostanu domů!“

Šapeličnick (*ostře, opouští stanoviště za pultem a jde k Čenčkovi, hromuje*): „Kde jsi? Kde jsi! Jsi ve světě za světem! Ve světě, kde se rodí pojmy a kam odcházejí umřít, když už je nikdo nepotřebuje! Jsi na druhé straně filosofie a ‚domů‘ už se nevrátíš.“ *Šapeličnick konstatuje Čenčkovo zoufalství a snaží se jej uchlácholit. Plácá jej po rameni* „Ale no tak, to není tak zlé. Ber to z té lepší stránky! Jsi mým otrokem!“ *roz hází ruce, jako kdyby Čeněk vyhrál Bingo. Pak plynule přechází k opečování svého stánku a hovoří si vlastně pro sebe.* „To je dobré být mým otrokem. Budeme pít čaj, vyprávět příběhy o sirupových studních... A prodávat otázky, samozřejmě. Mám krásné nové otázky! Třeba ‚proč je havran jako psací stůl‘! Ta je pěkná, ne? A vsadím se, že sis ji nikdy nepoložil!“

Čeněk (*utrhne se, vybuchne vztekem, přechází sem a tam*): „Je to úplná pitomost! Všichni jste tady blázni! Jen tu sedíte a – a maříte čas otázkami, na které není odpověď!“

Šapeličnick (*cynicky*): „Neříkal jsi, že jsi filosof, Magistr-ete?“

Čeněk (*znejistěl, zastavil se*): „No...“

Šapeličnick (*rázně vypochoduje zpoza pultu, chytá Čenka a odtáhne ho zpátky*): „Žádné no! Žádné ale, žádné inu, žádné jenomže, žádné ‚já tam nebyl, mladá paní‘! Na, zametej!“ *vnutí mu XY.*

Čeněk (*pod vousy*): „... úplně na hlavu padlý tady.“

Nicméně si bere XY a zametá, vpravo od stánku. Šapeličnick něco s něčím dělá, rutina. Náhle ukáže na Trhovce, který celou dobu konverzace jen seděl za svým stánkem a nudil se.

Šapeličnick (ječí): „Ty jsi naprostý šílenec!“

Trhovec se opět zatváří dotčeně, taková nehoráznost, ale nic neříká. Rutina pokračuje. Čeněk si mrmle pod vousy, Šapeličnick opět něco dělá s něčím.

II. IV.

Scéna ožije, když vstupuje Vítek Šteigen, v doprovodu dvou Tlachapoudových zmocněnců a Princezny v černém závoji (pořadí Šteigen, Princezna, kousek za ní dva strážníci, z každé strany jeden). Výprava se zastaví u Trhovcova stánku, Šteigen si bez velkého zájmu prohlíží zboží, které Trhovec předvádí. Šapeličnickovi zatrne, polkne zajeknutí. Čeněk si toho všimne, všimne si i výpravy.

Čeněk: „Co je to za lidi?“

Šapeličnick (naléhavě šeptá): „To je Vítek Šteigen! Býval rádcem starého krále, dnes je první mezi rádci samotného Tlachapouda! Velké zvíře, tady kolem!“

Zatímco je Šapeličnickem představován, popojde si Šteigen s nějakou Trhovcovou věcí trochu dopředu a řádně se divákům ukáže. Věc obrací v rukou, nastavuje ji proti světlu, pak hodí věc Trhovci zpátky na pult.

Čeněk (wtf?): „Jakého Tlachapouda? Co je Tlachapoud?“

Šapeličnick (vysvětluje rychle, netrpělivě, úkosem, oči na Šteigenovi): „Náš osvícený tyran a laskavý despota! Poslal výpravu na trh, třeba jim něco vnutíme!“ *žoviálně na Šteigena, který zatím dokončil své pohledávky u Trhovce.* „Vážený pane! Přistupte k mému krámu, buďte tak laskav!“

Vítek Šteigen se líně i se svým doprovodem přesune k Šapeličnickovi. Zastaví se vlevo před stánkem, čelem k divákům. Mluví s Šapeličnickem nezaujatě, přezíravě, pohrdavě. Nic proti němu nemá, ale tím, že se s ním baví, mu prokazuje nevratnou laskavost. Nedívá se na něj, když mluví. Princezna se strážnými zůstává trochu víc vlevo od Šteigena. Princezna zpozorní, když si všimne Čeněka, občas na něj nenápadně mávne, ale jeho pozornost neupoutá.

Šteigen (smete si smítko z ramene, bez valného zájmu): „Šapeličnicku. Obchody kvetou?“

Šapeličnick (servilně, přejde si zprava ke Šteigenovi, asi šestkrát se ukloní): „Kvetou, sire, lordo! Kvetou, pane! Najmul jsem si čeledína!“

Čeněk (pro sebe): „Spíš přivlastnil.“

V tuto chvíli Princezna na Čeněka hlasitě sykne, opět bez účinku.

Šteigen (nezaujat, evidentně ho to vůbec nezajímá): „To je pěkné. Co jeho Výřečenstvu, svému pánovi Tlachapoudovi nabídneš?“

Šapeličnick (jako by mu svěřoval tajemství vesmíru, je fascinovaný sám sebou): „Problémy, pane! Problémy, které ještě nikdy nikdo neřešil! Otázky, které si ještě

nikdo nikdy nepoložil! Jakou barvu má moudrost, pane? Kolik filosofů se vejde na špičku jehly? Proč je havran jako psací stůl?“

Během repliky na Čeňka Princezna mává už vyloženě nápadně, Činčila se ale dívá jinam.

Šteigen (*uvažuje*): „To s tím havranem je dobré. To by mohlo Tlachapouda na chvíli...“
následující slovo říká s evidentním pohrdáním „rozptýlit. Pošlete mi to do paláce.“
Šteigen hodí Šapeličnickovi měšec zlata, Šapeličnick jej chytá a hluboce se ukloní.
„Všechytrý den, Šapeličnicku.“ *Šteigen rázně odchází pryč vlevo.*

Šapeličnick: „Všechytrý i vám, eminence, excellence!“

Šapeličnick se klaní, pak popojde vpravo a hamižně zkoumá obsah měšce. Princezna, zoufalá upoutat Čeňkovu pozornost, po něm hodí něco z Trhovcova stolu. Čeňk si jí konečně všimá, popochází k ní.

Čeňk: „Neznáme se odněkud?“

Šteigen (*zastaví se na konci jeviště, otočí se, volá na Princeznu*): „Má paní?“

Princezna (*zvedne závoj, ukáže tvář, štěkne k Čeňkovi*): „Pomoz mi!“

Načež pospíchá za Šteigenem, v doprovodu dvou strážců. Výprava mizí. Čeňk si zatím spočítal, odkud ji zná. Entuziasticky přejde k Šapeličnickovi, který si pořád počítá své peníze.

Čeňk (*naléhavě*): „To je ona! Ta dívka v závoji! To je ona!“

Šapeličnick (*bez velkého zájmu, počítá*): „Kdo?“

Čeňk (*netrpělivě vysvětluje, přejde si pár kroků doleva, jako kdyby následoval Princezniny kroky*): „To je ta, kvůli které jsem tady! Ta, co vyskočila ze zrcadla! Ta, co mi strčila jazyk do pusy!“ *poslední větu říká méně naléhavě, více jako sentimentální vzpomínku, třeba i natáhne ruku po nepřítomné Princezně.*

Šapeličnick (*pobaven, pořád počítá*): „Takový hloupý chlapec! To není žádná skočna, to je přece princezna; Tlachapoudova adoptovaná dcera!“

Čeňk (*chytne Šapeličnicka, ten instinktivně cukne rukou s měšcem, nedá Čeňkovi ani zlaťák!*): „Musím jí pomoci! A ona pomůže mně, ona mě odtud dostane! Dostala mě sem, pomůže mi pryč!“

Šapeličnick (*vymaňuje se z Čeňkova sevření, jde zpátky za pult, s výsměchem*): „Na to zapomeň, Magistr-ete potroublý. Do paláce se nikdy nedostaneš! Utrhli by ti ruku, sotva bys tam vkročil... Možná obě.“

Čeňk (*nadšeně si popojde doleva, pekelně se soustředí, takzvané pexeso*): „Možná ne! Šteigen říkal, abys mu tam odnesl, cokoliv si to tady koupil!“ *to je borec! Přišel na to! Nadšeně se obrátí k Šapeličnickovi* „Nech mě tam jít, promluví s ní!“

Šapeličnick (*moc velkou radost z toho nemá, lítostivě*): „Chlapče nešťastná, k čemu mi bude bezruký otrok?“ *po chvílce váhání ale svolí* „No tak dobře.“ *vytáhne ohromnou krabici, tj. tu, kterou sem přitáhl, měla by už být prázdná a zavřená* „Vyříd' Jeho Výsosti ponížené pozdravy. A ať to cestou moc neotlučeš, je to moc fajnová otázka!“

Čeněk: „Děkuji!“ *nadšeně bere krabici, hekne, když ji zvedá (je to přeci jen těžká otázka) a udělá pár rychlých kroků. Pak se zastaví, otočí se, vzpomene si, co zapomněl dodat* „... pane.“

Čeněk se s hekáním a úpěním lopotí ze scény pryč. Šapeličnick si povzdechne, zůstal na tržišti sám jen s Trhovcem. Chvíli si ho prohlíží, pak se na něj rozkřičí.

Šapeličnick: „Ty! Jsi úplný blázen! Šílený, šílený člověk!“

Trhovec je dotčen, jak on k tomu chudák přijde, vybíhají Přemnozí efektně, scéna končí.